

Народна банка Србије

ДОБРОВОЉНИ ПЕНЗИЈСКИ ФОНДОВИ

Одељење за надзор над делатношћу добровољних пензијских фондова

Садржај

- Појам добровољних пензијских фондова и разлози за њихово увођење
- Историјат и стање система добровољних пензијских фондова у Србији
- Улога Народне банке Србије у систему добровољних пензијских фондова
- Контролна функција Народне банке Србије
- Регулаторна функција Народне банке Србије
- Организација супервизије добровољних пензијских фондова у Народној банци Србије

ПОЈАМ ДОБРОВОЉНИХ ПЕНЗИЈСКИХ ФОНДОВА И РАЗЛОЗИ ЗА ЊИХОВО УВОЂЕЊЕ

- Врста инвестиционог фонда тј. институција колективног инвестирања у којој чланови фонда добровољно уплаћују пензијске доприносе у фонд а затим се тако акумулирани доприноси улаже у различите врсте имовине са циљем остварења прихода и смањења ризика улагања.
- Продужен животног век, демографска кретања и пораст броја пензионера неповољно утичу на функционисање система државних пензија (тзв. први стуб – *pay-as-you-go*) због чега је уведен систем добровољних пензијских фондова (трећи стуб са дефинисаним уплатама) који се заснива на принципу акумулације средстава.

ИСТОРИЈАТ И СТАЊЕ СИСТЕМА ДОБРОВОЉНИХ ПЕНЗИЈСКИХ ФОНДОВА У СРБИЈИ

- Систем добровољних пензијских фондова у Србији је уведен 2005. године, доношењем Закона о добровољним пензијским фондовима и пензијским плановима, који је 2011. године измењен и допуњен.
- Први фонд је почео са радом у септембру 2006. године.
- Тренутно на тржишту послује 4 друштва за управљање која управљају са 7 добровољних пензијских фондова и једна кастоди банка.
- Нето имовина свих фондова на крају 2022. године износила је 48,2 млрд динара.

УЛОГА НАРОДНЕ БАНКЕ СРБИЈЕ У СИСТЕМУ ДОБРОВОЉНИХ ПЕНЗИЈСКИХ ФОНДОВА

- Улога Народне банке Србије у систему добровољних пензијских фондова је двојака:
 - Контролна функција
 - Регулаторна функција

КОНТРОЛНА ФУНКЦИЈА НАРОДНЕ БАНКЕ СРБИЈЕ

- Контролна функција – остварује се:
 - Кроз поступке лиценцирања - давања дозвола и сагласности за рад друштава, дозвола за организовање и управљање пензијским фондом, за стицање квалификованог учешћа у друштвима, спајање друштава и фондова, сагласности на избор чланова управе и сл.;
 - Кроз надзор над пословањем пензијских фондова и друштава који њима управљају, при чему се надзор врши:
 - Посредно - анализом дневних и месечних извештаја о имовини фондова, анализом унутрашњих општих аката друштава, анализом финансијских извештаја и сл.
 - Непосредно – у просторијама друштава врши се контрола, односно прегледање и анализа пословних књига и пословне документације, обављају се разговори са овлашћеним лицима и сл.

РЕГУЛАТОРНА ФУНКЦИЈА НАРОДНЕ БАНКЕ СРБИЈЕ

- На основу Устава као и на основу Закона о Народној банци Србије, НБС може предлагати закон у области добровољних пензијских фондова;
- Такође, Народна банка Србије је надлежна и за доношење подзаконских аката за спровођење поменутог закона а којима се детаљније регулише функционисање добровољних пензијских фондова;
- У обављању регулаторне функције НБС сарађује са надлежним министарствима на изради предлога закона;

ОРГАНИЗАЦИЈА СУПЕРВИЗИЈЕ ДОБРОВОЉНИХ ПЕНЗИЈСКИХ ФОНДОВА У НАРОДНОЈ БАНЦИ СРБИЈЕ

- Одељење за надзор над делатношћу добровољних пензијских фондова организовано је као посебно одељење у оквиру Сектора за надзор над обављањем делатности осигурања;
- У овом одељењу тренутно има шесторо запослених, који се баве посредним и непосредним надзором над радом добровољних пензијских фондова као и активностима у оквиру регулаторне функције;
- У обављању контролне и регулаторне функције Народна банка Србије сарађује са државним органима, друштвима за управљање добровољним пензијским фондовима и другим домаћим и страним институцијама;
- У склопу регулаторне функције је и праћење страног законодавства у процесу приступања ЕУ и усклађивање наших прописа са правним тековинама ЕУ. Запослени у овом одељењу учествују у том процесу кроз анализирање домаћег и европског законодавства, израду предлога прописа, извештаја о напретку и сл.

ОРГАНИЗАЦИЈА СУПЕРВИЗИЈЕ ДОБРОВОЉНИХ ПЕНЗИЈСКИХ ФОНДОВА У НАРОДНОЈ БАНЦИ СРБИЈЕ

- У оквиру одељења, формирана је и Група за тржишне ризике која има двоје запослених;
- Запослени у групи се пре свега баве праћењем финансијских показатеља, развијањем и имплементацијом модела и упутстава за процену адекватности управљања тржишним ризиком као и анализом и пројекцијом кретања односа приноса и ризика добровољних пензијских фондова, анализом концентрације тржишног ризика у портфолију тих фондова и сл.
- Управо у ову групу биће распоређен и студент који ће обављати летњу праксу у супервизији пензијских фондова. Ту ће имати прилике да се упозна са начином на који се вреднује имовина фондова, прате дневни и месечни извештаји, обрачунава вредности инвестиционе јединице, прате тржишни и други ризици који се јављају у пословању фондова и сл.

Народна банка Србије

НАРОДНА БАНКА СРБИЈЕ
WWW.NBS.RS